GSDRUCKSACHE)

Рік II. ч. 13. (169) Четвер 23. січня 1941. Ціна 30 сот.

КІ ВІСТІ

ь і світ

РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81 АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39	„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung. Schriftleitung: Orzeszkowagasse 7. Verwaltung: Reichsstrasse 34.	ПЕРЕДПЛАТА в краю і закордоном: місячно . . . . 6 зол. Курс 1 нім. марки — 2 зол. 5 чеських корон — 1 зол.

Зустріч Фірера з Мусолінієм

ВИМІНА ДУМОК ПРО СУЧАСНЕ ПОЛОЖЕННЯ. — ПОВНА ЗГІДНІСТЬ У ВСІХ СПРАВАХ

БЕРЛІН, 21. I. — Канцлер Гітлер і Мусоліні стрінулися та в приняві міністрів закордонних справ великодержав оси перевели широку виміну думок про сучасне положення. Розмова пройшла в дусі сердечної приязни, що лучить обох вождів і тісного братерства зброї між німецьким і італійським народом, та виявила повну згідність поглядів обох сторін у всіх ділянках.

Ввесь світ під враженням зустрічі Фірера з Мусолінієм

БЕРЛІН, 21. I. — Вчора вечором повідомили урядові круги про нову зустріч канцлера Гітлера з Мусолінієм. Зустріч обох Вождів нової Европи була присвячена питанням закордонної політики. Підчас тієї зустрічі оба провідні мужі держав оси торкнулися питань, що цікавлять Німеччину та Італію.

Відповідні чинники держав оси досі не подали подробиць тієї розмови. Зате зазначується дружній настрій її.

Нова зустріч обох великих державних мужів викликала у світі велике зацікавлення. Політичні круги свідомі, що особисті звязки вождів обох народів, що звязані собою союзом, звичайно мають наслідки світового значення.

Дії летунства не вгавають

БЕРЛІН, 21. I. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

Без огляду на несприятливі атмосферичні умовини німецьке летунство продовжувало 20. I. свої стежні лети над британськими просторами аж до островів Оркней та вдатно бомбардувало ряд важних воєнних обєктів.

Крім цього боєві німецькі літаки поцілили двома бомбами важкого калібру один корабель та ушкодили ще інший торговельний корабель. Німецькі летуни побачили, як потопав один торговельний корабель містоти 8.000 т., що про його важке ушкодження вчора повідомляли.

Поодинокі німецькі боєві літаки атакували також і вчора летовища на Мальті.

З боєвих дій вночі на 20. I. не вернулися 3 німецькі літаки.

Італійське летунство

бомбардує на всіх фронтах

РИМ, 21. I. — Головне Командування Італійської Армії подає:

На грецькому фронті звичайні артилерійські та стежні дії.

Відділи італійського летунства важко бомбардували грецькі морські бази. При цій нагоді влучно обкинули бомбами приста неві обєкти та кораблі. Крім цього італійське летунство бомбардувало поодинокі місцевості, зосередження військ та помічні кольонни. Італійські бомбовики зістрілили у боротьбі з ворожими ловецькими літаками 4 ворожі машини. Один італійський літак не вернувся. Його обсада повискакувала на легкопадах.

Ворог налітав на Вальону, але не спричинив ніяких шкід. Італійські ловецькі літаки негайно почали погоню та зістрілили один ворожий літак типу Бленгейм. Він впав ввесь у вогні.

У Киренаїці збільшилися артилерійські дії біля Тобрука. Ворог атакував літаками Тобрук та спричинив деякі матеріяльні шкоди. Не було ніяких жертв у людях. Італійське летунство кількома наворотами бомбардувало ворожі становища та діеві точки.

У Східній Африці італійські відділи звели бої з ворожими змоторизованими кольонами на фронті Судану. Допомагали їм ловецькі літаки, що негайно приєдналися до боротьби. Ворог потерпів болючі втрати. З міркувань стратегічного харатеру військове командування мусіло відступити з Касалі. Італійські літаки бомбардували залізничі поїзди біля Тегілля у Судані та ворожі самоходи у різних околицях Судану.

Ворог налітав на Неджеллі й Обох. Деякі шкоди повстали тільки у Неджеллі. Італійці заатакували одно летовище на Креті. Бомби та вогонь скорострілів спричинили пожежі та знищення. Вночі на 21. I. ворог налетів Катанію та спричинив деякі невеличкі матеріяльні шкоди. Не було ніяких людських жертв.

—o—

В чому діло?

В усіх країнах домінуюче значіння мають завсіди міста, промислові й торговельні осередки. В нашому ж житті міста здебільша чужі, з ворожим елементом. Зате вся наша національна — економічна, релігійна й моральна сила жевріла в селах, у народніх хліборобських масах.

Тож відродження нашої країни є однозначне з відродженням наших сіл, звідки ми тільки й можемо, як із постійного резервуару, черпати здоровий матеріял для обсадження міст. Без відродження національно й культурно спустошених сіл не може бути й мови про повернення нашим містам колишнього українського характеру.

Наприкінці 1939 р. українські інтеліґенти відчули це найкраще та масово почали йти в села, головним чином у характері народніх учителів. Сталося так, що поважна частина цих „некваліфікованих" культурників мусіла з сіл уступити. Та треба сподіватися, що саме життя поволі втягне учителів-заточенців у свій млинок і переробить на кращих суспільних працівників.

Одночасно спостерігаємо такі явища. Деякі інтеліґенти, з різних причин, або вже повтікали з сіл до міст, або роблять у цьому напрямку різні заходи. Знову ж ті, що в останніх місяцях поприїздили з різних переселенчих таборів, намагаються вкорінитися по містах. Серед них бачимо й селян, що ціле життя прожили в селах, і колишніх сільських учителів, та інших, що їм село не чуже. Навіть від пропонованих їм господарств повідмовлялися.

Міста виграють на тому, що цей новий український елемент осідає в них, якщо він не „ожебрачиться" й не стане для них тягарем, та села тратять і то тимбільше, що сільське життя будиться, і вже відчувається в ньому недостача інтеліґентських рук. Відсутність лікарів, диріґентів, добрих кооператорів, провідників культурної праці, а головно — орґанізаторів і тих, що вміють розбудити й натхнути село.

В той саме час по містах бачимо інтеліґентів, що добре себе почувають без якоїнебудь участи в суспільній праці, або таких, що ведуть цю „працю" виключно для свого вузького гуртка: „чайні вечори", „танці", „рефератики по традиції" та інші подібні розваги, щоб заповнити час. Буває, що при цьому забувається місцева міщанська біднота, зденаціоналізована, незорґанізована, відчужена від рідного народу та його пробудження.

Правда, щораз частіше чуємо в містах ненове нам, зрештою, гасло:

— На село!

Та із ним не все у порядку.

Осінь, зима й рання весна — це час, коли селяни мають найменше роботи. Тоді гість із міста — дорогий для них гість. Тоді легко можна вязати нитки національного братерства й впливати на оживлення мас.

Цими днями був я свідком такої сценки. Сільська учителька, галичанка, завзята суспільна працівниця, в товаристві молодого учителя „хапає" на вулиці українця міщуха.

— Ми до вас з проханням. У неділю в нас „просфора", ялинка, вистава. Селяни чекають когось з міста — поважнішого, авторитетнішого. Просимо приїхати до нас, пришлемо коні, відвеземо.

— Холодно.

— Буде кожух, накриємо ноги, все пришлемо.

— На жаль, маю засідання...

І так один вимотується засіданням, інший рефератом (послухати), а ще інші „чаєм", „забавою" й т. д. Одним словом — місто запрацьоване, зайняте, не має часу, воно починає жити своїм життям, а село — дасть Біг! Хіба, що десь знайдеться така учителька чи учитель, про яких уже згадано, або хтось виїмковий із сільської інтелігенції.

Тому то сьогодні гасло: „Інтелігенти на село!" набірає окремої ваги. Та і відворотна сторінка цієї справи, не менше пекуча. Приїздить до міста учитель, середнього віку, добрий працівник, організатор УОТ. Заклопотаний, трохи схвильований.

— Іду просити, щоб присилали в село або добре підготованих людей, що знають психольогію селян та їхні потреби, або щоб зовсім не присилали. Уявіть собі...

Й іде оповідання, що приїхала така-то, а потім такий молодик. Не знали, з чого почати та що говорити. Пониження авторитету, розчарування мас.

Зачароване коло: село чекає на міських інтелігентів, що їх уявляє собі лікарями на всі їхні духові й матеріяльні болячки, а таких знавців села, людей підготованих, досвідчених і наділених даром слова, мало або й зовсім нема.

Проте гасло: „Інтелігенти, на село!" не може бути відкликане, бо це голос самого життя. Але повинна бути прийнята засада: щоб щось робити, треба вміти робити, а щоб уміти, треба навчитися й напрактикуватися.

Та ще одна вимога: для цього треба ще мати й окремі здібності: мовні, орієнтаційні, організаційні й т. д.

Через неналежне поставлення справи виїздів інтелігентів на села за 15 місяців зроблено в селах мало. Зате інші, непокликані денеде мають уже більші осяги.

Тому життя міст та сіл розбігається здебільша в різні сторони.

В. Островський.

БОЄВІ ДІЇ ПІДВОДНИХ ЧОВНІВ ТА ЛЕТУНСТВА

БЕРЛІН. — **Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:**

Один підводний човен повідомив, що затопив 29.000 тон ворожого корабельного тонажу. Німецьке летунство переводило вчора стежні лети над Англією та заатакувало при цій нагоді один лондонський залізничий двірець. Залога німецьких літаків завважила, що бомби поцілили залізничі шляхи й будинки.

Останньої ночі ескадри німецьких боєвих літаків успішно заатакували одну пристань на західньому побережжі Англії. Крім цього продовжували мінування британських пристаней та бомбардування важливих під військовим оглядом обектів у Лондоні.

Німці зістрілили у летунських боях два ворожі літаки. Німецька морська артилерія зістрілила третій англійський літак. Не вернулися два німецькі літаки.

—o—

БОМБАРДУВАННЯ СУЕЗЬКОГО КАНАЛУ

ШТОКГОЛЬМ. — Міністерство внутрішних справ Єгипту повідомило в суботу, що вночі з пятниці на суботу бомбардували Суезький канал. Звіт, що його поширює англійська служба, каже, що біля півночі з пятниці на суботу на смугу каналу кинули кілька бомб. Дальше англійці запевняють, що згадані бомби не спричинили нібито ні жертв у людях, ні інших шкід. Крім цього повідомлення стверджує, що вночі під суботу двічі підіймали летунську тривогу в Александрії.

—o—

ЛОНДОН ДУЖЕ ЗАЖУРЕНИЙ

ШТОКГОЛЬМ. — Шведський часопис „Даґенс Ґігетер" помістив кореспонденцію з Лондону, що дії німецького летунства у районі Середземного моря сильно зажурили Лондон. Передусім англійці побоюються, чи зможуть тепер допомагати Греції, як дотепер, зокрема, коли не буде можна посилати збройних транспортів зі західної у східню частину Середземного моря. Тоді треба би звернути англійські транспорти округлим шляхом через ріг Доброї Надії. Це продовжило би подорож тричі. Отже ця справа і дії німецького летунства на Середземному морі викликали в Лондоні велику тривогу.

—o—

МЕЧ САМУРАЇВ ДЛЯ ФЕЛЬДМАРШАЛА БРАВХІЧА

БЕРЛІН. — Головний вождь німецької сухопутньої армії фельдмаршал фон Бравхіч прийняв в суботу 18. ц. м. у сальонах готелю „Брістоль" делеґацію ніппонських старшин, що перебувають у Німеччині та студіюють досвід останньої війни. Провідник тієї делеґації ґен. Ямашіта передав фельдмаршалові Бравхічеві як дарунок ніппонської армії меч самураїв. При тій нагоді він сказав, що ніппонський нарід дивиться з подивом на геройські німецькі війська.

Земля тільки для селян-хліборобів

Земля це основа життя кожного народу. Істнування народу залежить від того, як нарід потрапить уладитися з тією землею, що нею може користуватися. І тому створити здорові земельні закони та унормувати відношення народу до землі, це одне з найважніших завдань кожної держави. Історія навчає, що на довшу мету тільки ті народи й держави можуть істнувати, що зуміли розвязати земельні проблеми в країні та створити здоровий селянсько-хліборобський стан. Не диво, що земельне законодавство вже віддавна грає в усіх державах незвичайно важну ролю. Очевидно, що ці земельні закони яскраво віддзеркалюють і кожну історичну добу, бо вони в великій мірі залежні від пануючого світогляду й вони змінялися в ході історії відповідно до політичних та господарських поглядів. В XIX. та на початку XX. ст. під пануванням ліберально-демократичних ідей земельне законодавство розвивалося дуже повільно, не згадуючи вже про його правильність і доцільність. Кожний міг довільно землею торгувати, продавати її й купувати, перепродувати, арендувати і взагалі поступати з нею відповідно до вподоби. Засадничо власник мав необмежені права до своєї землі, але він не кермувався найвищим добром — добром загалу у своїй поведінці зі землею. Такі відносини з малими змінами були всюди, так було також у Німеччині. Вправді істнували деякі окремі закони, що мали на меті вдержати передусім великі земельні посілості, але засадничо землею вільно було торгувати без обмежень. Згодом виявилося, що такі відносини мусять довести до нездорового розподілу землі, до розбиття й ослаблення селянських дворищ і тимсамим до знищення сили та значіння цілого селянства. І так уже підчас світової війни видано в Німеччині низку земельних законів, що нормували торгівлю землею і кожний договір продажі та купна землі вимагав затвердження державної влади. Та цей закон був далеко неповний. Крім того його так різно інтерпретували і пристосовували відповідно до бажань, що засадничо у вільній торгівлі землею не зайшло ніяких помітних змін. Всі ці спроби нормалізації були тільки хвилеві, доривочні і ні не спирались на якихось твердих засадах, ні не мали одної провідної ідеї і цілі.

Справа в Німеччині основно змінилися аж в 1933 р., по приході до влади націонал-соціялістичного уряду. Тоді видано основний закон дідичности землі, з метою запобігти передусім розкрамарюванню землею та створити тверді основи й рямці німецького селянства, що їх дальшими законами поширювано та змінювано для добра самого селянства і цілої спільноти. Цей закон спадщинности відносився спершу тільки приблизно до половини всіх німецьких господарств, що підлягали дідичности, тому для вдержання та забезпечення тих господарств, що не підлягали спадщині, треба було видати окремий закон, що й сталося в 1937 р. (т. зв. Ґрундштіксферкерсбекантмахунґ).

Тим законом узалежнено всяку зміну посідання сільсько-господарської землі від дозволу і згоди держави. Якщо хто хотів державити, чи взагалі перевести якунебудь зміну під тим оглядом, мусів дістати на це найскоріше дозвіл від дотичного земельного уряду. Отже держава має нагляд і контролю над всякими змінами і вони залежать тільки від неї. Метою закону було: не допустити до того, щоб земля попадала в невідповідні під аґрарнополітичним оглядом руки, не була предметом спекуляції та сухого вкладу капіталів і щоб попадала лише в найбільш відповідні до того руки, а саме в руки німецьких селян. Це мало також причинитися до збільшення сільсько-господарських самостійних дворів та до кращого й плянового використання землі. Договори купна-продажі та виарендування можна переводити тільки з тими особами, що їхнім головним званням є хліборобство. Далі заборонено роздріблювати й розбивати самостійні селянські дворища. Всі сільські господарства підпорядковано одній господарській політиці й одночасно устійнено на землю відповідні ціни, так, що селяни можуть без більшого труду й обтяжень поширювати свої земельні посілості відповідно до потреби. Тому, що кожний кусок землі може змінювати власника по приблизно 30 роках, байдуже чи то шляхом спадщини, купна-продажі чи аренди, істнує змога створити продовж того часу такий стан і для тих господарств, що не підпадають спадщинности? Всяким небажаним змінам власности землі можна запобігти, дбаючи про те, щоб кожний кусник землі попадав тільки в гідні руки селянина, а капітал вже не грає рішальної ролі.

Створення здорового селянського стану та здорових відносин земельної власности е саме завданням німецького державного проводу. Отже так у Німеччині створено від 1933 р. такі передумовини, що німецький нарід може проявити свою найвищу господарську й політичну спроможність, бо має здорові земельні закони. І тільки під цим кутом можна розуміти ті величезні здобутки німецького сільського господарства. Наслідки тих земельних законів можна буде ще більше пізнати в будуччині, як стане їхне помітне не тільки політично-господарське, але й соціяльне та біольоґічне значіння.

АНГЛІЙЦІ ЩЕ НЕ ПРИЗНАЛИСЯ ДО ВТРАТИ ДРУГОГО ЛІТАКОНОСЦЯ

РИМ. — Англійська адміралія вже призналася до втрати военного кружляка „Савтгемптон". З цього приводу відомий італійський щоденник „Месаджеро" пише, що тепер виявляється правдомовність італійських военних повідомлень. Треба ще дещо почекати, щоб англійці признаються ще й до інших втрат — наприклад — літаконосця „Іґел". Англія чваниться, що вона панує на Середземному морі та що не стрічає ніяких перепон, щоби посилати свої транспорти через Сицилійський Канал зі Сходу на Захід і зі Заходу на Схід. „Месаджеро" завважує, що Англія мусить рахуватися, що дорого заплатить кораблями за свою самопевність.

—o—

Обласна нарада УЦК у Замісті

Вечір 26. грудня 1940. З поїздів та автобусів, що крізь завіяні снігом шляхи добились з трудом до Замістя, висідає чимало українців, що приїхали на обласну нараду. Вузькими вулицями старого міста спішать вони на вул. Костюшка ч. 5, де приміщується Український Допомоговий Комітет.

Домівка Комітету замінилась на мешканєве бюро, що розміщує гостей по місцевих українських родинах, гостинницях тощо. Завдання нелегке, бо Замістя перелюднене, але Комітет вивязується справно.

З огляду на снігові частина гостей (представники Комітетів та Делегатур з північної частини области та кількох членів УЦК) приїхали щойно коло полудня і тому передполудне використали поодинокі керманичі УЦК на розмови з представниками УДКомітетів. Наради відбувались у бічній салі місцевого кіна. Про солідну підготову наради свідчили м. ін. численні діяграми, статистичні таблиці та картини, що наглядно представляли поодинокі ділянки праці та стану організації УЦК і були для деяких учасників дійсною ревеляцією.

В год. 15. відкрив нараду Провідник УЦК проф. д-р Кубійович, зясовуючи її головне завдання: усправнити працю УДКомітетів та їхніх низових клітин. УЦК та підчинені йому клітини — це не лиш допомогові організації, але одиноке представництво українців у Генерал-Ґубернаторстві, тому від їхнього рівня залежить взагалі стан організованости нашої національної ґрупи. Тому необхідно вложити більше планової праці в наше організоване життя, усправнити його та достосувати до теперішніх авторитарних форм, що вимагають великої дисципліни і відповідальности. Покликавши на секретаря наради м-ра Р. Ільницького та Д. Дужого, Провідник передав слово діловому керманичеві, ред. В. Глібовицькому, який виголосив програмовий реферат на тему „Організація УЦК та його завдання". Діловий керманич подав історичний огляд розвитку нашої Централі та вказав на практичні можливості праці, що їх дають рямці статуту. Дальше обговорив організацію УЦК, пояснив суть провідницької системи організації, склав короткий звіт з усіх ділянок діяльности УЦК та намітив його найближчі завдання, а саме: 1) охопити цілу українську суспільність в організовані рямці через масове членство в УДК і в УОТ, 2) перевести фахово становку організацію нашого громадянства при допомозі секцій; 3) вповні наладанати нашу орґанізаційну мережу, усправнити та піднести видайність праці УДК і Делеґатур та виборости для них кращу позицію перед німецькою владою; 4) зарадити найпекучішим болячкам українського населення в соціяльній та господарській ділянці через посилення допомогової акції та окремі заходи у влади, 5) дальше добиватися відокремлення господарства на українських теренах і передати його ведення в українські руки. Вслід за створенням Українського Центрального Банку і Ревізійних Союзів слід докінчити заходи над відокремленням українського молочарства та передати в наші руки Крайсґеноссеншафти. Зокрема слід успішно докінчити заходи над створенням Союзу Купців і Союзу Ремісників з правами видавати опінії і посідки на приділи. 6) Наладнати справу суспільної опіки над нашими робітниками, полоненими та еміґрантами на терені Велико-Німеччини при допомозі окремого нашого апарату з осідком у Берліні. 7) Виробити та використати можливості фахового вишколу нашого робітництва та інтеліґенції і в цей спосіб вповні розвязати справу безробіття. 8) Перевести ударну акцію за обсадою урядів та самоуправи на українських теренах українцями. 9) Поставити на належній висоті справу допомоги шкільній та студентській молоді. 10) Подбати за оснування рідного наукового осередка у формі Інституту Українознавства у Кракові.

Зчерги орґанізаційний керманич інж. О. Бойдуник зясував у свому рефераті стан нашої організації в терені та її завдання. Референт подрібно означив характер усіх ступнів організаційних одиниць та їхнє становище супроти УЦК і супроти себе, їхні завдання, внутрішній устрій, завдання їхніх помічних органів — колегій та станових секцій і форми поглиблення контакту з громадянством: анкети та відправи. На цьому тлі подав організаційний керманич дійсний сучасний стан наших організаційних клітин усіх ступнів, підкреслюючи їхні недомагання, які подекуди зустрічаються і незавершену мережу волосних делеґатів, мужів довіря, неповне звітування, помилкове зрозуміння провідницької засади в організації. Реферат закінчив наміченням найближчих завдань в організаційній ділянці, а саме: організація виконного апарату, наладнання діловодства, *докінчення організації волосних делеґатур, організація колеґій і станових секцій, внутрішня пропаганда про значіння нашої організації.*

Після обох рефератів, що розяснили цілу низку питань, що їх видвигнуло наше організоване життя та дали цінні вказівки для дальшого його усправнення, відкрив Провідник дискусію.

Перший промовив суддя Рочняк (б. голова УДК в Замісті), подаючи вказівки як спростовувати помилки в нерівномірному розкладі хліборобських контингентів. П. Гарасимюк (Грубешів) ствердив, що до усправнення нашої організації треба людей обзнайомлених з тереном, які можуть посвятити громадянській праці доволі часу. Д. Залізняк (Володава) видвигнув питання, в якій формі мак районові делеґатури підлягати УДК. М-р Терш ковець (Тишівці) звернув увагу на дві найбіль трудноші, що зневохочують народні маси, а са недостачу в терені людей з добрим знанням мецької мови та факт, що управи волостей і гр мад замійського повіту залишились у польськ руках. Інж. Глібовицький (Біла) потвердив ці з ваги та висловив побажання, щоб Члени УЦК стіше навідувались на Підляшшя і щоб у „Віст ку" УЦК появлялись подрібні інформації про шення Уряду Ґен. Ґубернатора в українськ справах. М-р Мостович (Холм) висловив погл що УДК потребують багато співробітників та потрібні були б у них референти в роді ділов керманичів. Проф. Кибалюк (Люблин) поруш деякі неясні справи у внутрішньому діловодс УДК (речинці звітів, склад Комітетів, інформа про зміни в статутах). Дир. Самохваленко (Гру шів) звернув увагу на аґітацію на Холмщині, зміцнення контакту з тереном, на справу вина роди українських урядовців у державній адмі страції.

Після короткої перерви засіли учасники відп ви з представниками німецької адміністрації, ар та інших урядових установ до святочної вечер просторій салі Комітету, під високою, гарно пр браною ялинкою. Вибагливу, елеґантно подану черю упримнювали виступи місцевого хору справною батутою п. Ковальського та націона ні танки. Понад 70 учасників прийняття прове вечір у милому настрої, що особливо підкресл вали приявні німецькі гості. Друга частина відп ви почалась 12 грудня в 9. год.

На вступі Провідник, керманичі та представ ки УДК в Люблині дали відповідь на видвиг питання, опісля керманич м-р Дужий виголо реферат про необхідність негайної розбудов праці Українських Освітніх Товариств. На осн багатого статистичного матеріялу зясував він сельний стан українців у люблинській області стан наших освітніх установ, членства, майна дійшов до висновку, що *на терені Холмщини* винно бути понад 500 УОТовариств зі 150 до тисячів членів. Дальше зясував практичні завд ня: будову власних домівок УОТ, оперту на ма вій ощадности та орґанізацію культурно-освітн го апарату. Її основою мусить стати кадра фа вих, ідейних орґанізаторів, по одному на 20— сіл, так, щоб вони могли відвідати хоч раз у сяць кожне село. Холмщина, яка кілька міся утримувала сотні приватних українських учи лів, зуміє утримати 20—30 орґанізаторів. При гальному оподаткуванні членів — хоча б і дріб ми вкладками — можна легко здобути грош засоби на культурно-освітню працю.

(Далі буде)

БОГДАН ЛЕПКИЙ 8)

Крутіж

(Історичні малюнки з часів гетьмана Виговського).

Відсапнув і тоді:

„А що ж гетьман на те?"

„Який гетьман? — спитав Борис.

„Як то, який?" — грізно гукнув Босаковський.

„Бо є їх тепер кількох" — виправдувався Борис.

„Я лиш одного знаю, — розумієш? — І більше знати не хочу. Про гетьмана Івана Виговського мені кажи!"

Борис голову похнюпив і мовчав.

„Чуєш? Кажи, що Виговський на те?"— наставав Босаковський.

„Не знаю, як вам маю казати".

„Правду кажи".

„Правда страшна".

„Кажи — говорять тобі!"

І Борис став розказувати, як то цицюрівці, перерізавши виговців у Переяславі та в Ніжені, скрізь по містах стали підіймати темний народ на панів та старшин, навіть на купців і міщан, називаючи їх дерунами й кровопійцями.

„І тоді..." — почав Борис, але замнявся. Щось його бусім за горло здавило.

„Що, тоді?" — гукнув на нього Босаковський.

„І тоді й на Чигирин прийшла черга. Одної ночі залунали крики: »Бийте прислужників панських!« Счинилася тривога і..."

„І що?"

„І тоді гетьман серед ночі — опівночі в одній тільки сукмані, допав коня і сам один, навіть без чури, у...тік".

„Гетьман утік?!" — заверещав Босаковський.—„Ти брешеш, хлопе, ти брешеш! Не може бути, щоб гетьман залишив свою резиденцію і булаву й жінку й втікав! Кажи, що ти брешеш, ну, кажи, що ти брешеш, кажи!"

Вже не кричав і не сердився, а просив, як дитина:

„Кажи, що брешеш, кажи!"

Жадібно й тривожно вдивлявся в очі Бориса, буцім у тих очах було його спасення.

Але Борис мовчав. Хоч як жаль було йому Босаковського, не міг заперечувати правди.

Босаковський повалився горілиць на постіль.

„Гетьман у-тік", — простогнав і закрив очі руками.

На шибках рудий відблиск луни бився з рожевою загравою сходячого сонця.

„Гетьман у-тік!..."

Нараз Босаковський зірвався на рівні ноги.—„Ідемо!"— гукнув, стягаючи ремінь. — „Ідемо негайно! Не будемо ж без діла сидіти, тоді, як ворог руйнує наш край. А хоч би мені прийшлося одному його боронити, то боронитиму до останньої каплі крови. Ідемо!"

III.

„Ікони не візьму, — приговорював, збираючись.— Святощ, святого Луки діло. Хто його зна, може доведеться й таке робить, що краще, щоб не бачила Пречиста. Звичайно — війна. У хазяйки залишу. Одяг також. А з білля лиш сорочку на зміну візьму, бо ще замножиться „піхота", а я піхоти на очі не люблю".

голосів преси

Чого хоче Америка?

На тему останньої деклярації амер. пре-іента Рузвелта пише „Ноес Вінер Таґбл." аводить у звязку з цим статтю болгар-ього правника проф. Єнова, що була саме міщена у софійському щоденнику „Ду-г":

„Кидається в очі, що Англія не в силі продовжувати війну власними засобами. Вихід, що його найшов Рузвелт, обійшовши т. зв „Джонсен Бил", має своє велике значіння в тому, що Англії можна буде практично помогти без небезпечного шукання санкції в парляменті. Вслід за цим, американська закордонна політика виявляє такі напрямні: 1) Збереження британської імперії з метою охорони через це Америки і збереження „статус кво" у світі, 2) Вороже відношення Злучених Держав до можливости перемоги договору трьох, а в першу чергу Ніппону, 3) Пекуче бажання Злучених Держав забезпечити за собою верховодство не тільки на американському континенті, але також на берегах Азії."

Три фльоти на двох морях

В осередку зацікавлення світової преси іть сьогодні безперечно Америка.Це має ю причину у деякому застоянні военних дій, але в першу чергу грає тут ролю ітика самої Америки. Рузвелт зі своїми икантськими посуненнями штовхає надно Злучені Держави на небезпечні жки. Тому повно нині у чужій пресі вік про Америку. Всі слідкують з напруням за кожним кроком, що йде з Вуонґтону. А вісток цих доволі.

Цікаву оглядову статтю на тему амери-ської военної підготови поміщує знову ранкфуртер Цтґ" (ч. 20).

Пригадавши, що від початку цієї війни тепер, Злучені Держави призначили 28 іярдів долярів (!) на зброєння, „Фр. г" звертає цим разом увагу на новий ін реорґанізації амер. фльоти, що його див амер. міністр морських справ Кнокс:

„Головною засадою цього нового пляну є поділ фльоти на три окремі одиниці, при чому кожна дістане свого головнокомандуючого. Дотепер творила фльота Злучених Держав на ділі тільки одну-одиноку орґанізаційну та оперативну цілість. Більшість военної фльоти стояла на Тихому Океані, де Сан Діяґо у Каліфорнії та Гавайські острови були її головними базами. Так звана „східньо-азійська фльота", що стояла частинно в Манілі на Филипинах і частинно у Шанґгаю, — не була самостійною одиницею. Також т. зв. „Атлянтійська ескадра" була також лише частиною фльоти на Песифіку; вона робила спільно з нею маневри раз у Караїбському морі, то знову на Тихому океані, при чому спільною і незмінною проблемою була оборона Панамського каналу. Взагалі ціла морська політика Злучених Держав зосереджувалася на цьому найвужчому місці американського континенту. Ця політика виходила зі заложення, що американська фльота є доволі сильна і власне через факт посідання Панамського каналу — доволі метка, щоби оба океани, так сказати б, „одночасно" опановувати. (Панамський канал лучить Тихий Океан з Атлянтійським, — Ред.). Боєве завдання фльоти лежало в тому, щоб на випадок нападу з двох боків, наперед розбити ворога на одному морю та опісля, поспішаючи через Панамський Канал, ставити йому чоло на другому. Ці оперативні думки спиралися здавна на непорушній аксіомі, що властивим оперативним полем амер. фльоти є Тихий Океан, бо ж на Атлянтійському володіє безперечно англ. фльота. В моменті, коли це володіння сталось сумнівне та американська фльота видалася недостаточною для „одночасної" й „двобічної" оборони американського континенту — признав американський уряд необхідність основної перевірки своєї морської політики.

Моментом цього рішення сталась европейська війна. Вже швидко після перших налетів німецьких літаків на англійську фльоту, звернув увагу тодішній нач. вожд американської фльоти адмірал Штерк, що Злучені Держави мусять рахуватися з програною Англії. Тому слід їй розбудувати фльоту, щоб дорівняти, а то й перевищити ніппонську фльоту на Тихому Океані та всяку можливу европейську фльотову комбінацію — на Атлянтійському океані. Президент Рузвелт зробив цю думку „фльоти на двох морях" фундаментом американської дозбройної політики. Таким чином морська політика пристосувалася тільки до загального розвитку американської закордонної політики взагалі. На тихоокеанському боці звертається вона проти ніппонської політики новопорядку на східньо-азійському континенті та на Атлянтійському — з підтримкою Англії — проти німецько-італійської політики новопорядку в Европі.

Замовлення, що торкаються будови цієї фльоти на двох морях, є вже роздані; вони — як виходить з меморіялу міністерства морських справ — мають бути виконані в рр. 1945—46 і (за теперішніми плянами) створити фльоту,що складатиметься з: 32 дренавтів, 85 кружляків, 18 літаконосців, 368 торпедовців та 185 підводних суден. Теперішній плян реорґанізації бере саме під увагу цю могутню розбудову фльоти. Її головною ґрупою має бути надалі тихоокеанська фльота з базою на Гавайських островах. Окрім неї буде складена азійська фльота з базою в Манілі, де сьогодні стоять уже в порті три кружляки, один літаконосець, три фльотилі торпедовців, вісімнадцять великих підводних суден та ціла низка менших пароплавів. Беручи під увагу сторожкість та недовіря Америки супроти ніппонської політики у „великоазійському просторі", охопить мабуть оперативний засяг тієї фльоти в першу чергу простір між Филипинами, Голяндською Індією та Австралією і далі архіпеляґи південних морів.

Але мабуть найбільше вдаряє піднесення дотеперішньої атлянтійської ескадри до рівня самостійної одиниці, під назвою: „атлянтійська фльота". За словами морського міністра Кнокса є цей почин „пристосуванням до існуючих умовин". Атлянтійську ескадру збільшували ступнево і сьогодні має вона вже таке значіння, що її усамостійнення є зовсім виправдане. Інформативні вістки, що атлянтійська фльота складається з приблизно 125 военних кораблів — є недостаточні, щоби виробити собі поняття про її ефективну силу. Мабуть крім дренавтів і кружляків колишньої атлянтійської ескадри, враховано сюди також торпедовці, що несуть вартову службу здовж берегів Америки, або дають охорону корабельним караванам. Однак саме вже створення атлянтійської фльоти в час проголошення якнайбільшої підтримки Англії Злученими Державами, — говорить само за себе. Що торкається окремих завдань цих трьох фльот на двох морях, то вони в основі однозначні. Їхня роля: бути готовими „для всіх конечних операцій так на Тихому, як і на Атлянтійському Океані."

Нараз щось собі пригадав: „Ось і забув".

„Що?"

„Що я безгрішний. Себто, — маю гроші, та не при собі. Одному ігуменові в манастирі довірив. Є того спорий ганець дукатів і талярів. Та нам цей манастир не по дорозі. Що тут робить? Хіба свій каптан продам. В цілій сотні такого нема. Телеп зараз купить, як лиш писну. Славна штука".

А цей каптан може колись і був гарний, так тепер він ледви купи тримався. Порубаний був і позшиваний відгори до долини.Тільки й слави, що колись з лосевої скіри вшитий.

Борис хотів питатися, у чім Босаковський поїде, як каптан продасть, але жаль зробилося добросердного звалька.

„Не журіться", — потішав його, — „Я гроші маю". — потелепав гаманцем.

Босаковському засвітилися очі:

„Золото! Щоб я потурчився, коли це не золото! А ти що? Може де жида зарізав?"

„Нікого я на совісти не маю. З хати дістав, а гетьманиха теж не скупа... Я не п'ю і не гуляю, гріш не втікає від мене".

„Що не пеш, то тим ти не журися. Виручу тебе, а загуляти також можу. Ти, значить, маєш гроші, а я голову на карку, так тоді якось ми собі дамо раду".

„Голова добра річ".

„Добра, лише треба її мати".

„А щастя ще краще".

„Щастя нема. Лиш щасливі люди бувають. І то на хвилинку, здебільшого тоді, як навіть не знають, що вони щасливі. Щастя у споминах, мій сину, знаю, бо й сам колись був таким щасливцем... колись".

За той час хазяйка сніданок зготовила.— „Мироносице ти моя!" — приговорював до неї Босаковський. — „Коли ж ти нам такого добра наварила? Мабуть донечка помагала. Славна доня. Я її за те з війни гостинця привезу, намистечко й дуката, а може ще й козика в додатку. Тільки на цього"— показував пальцем на Бориса —„на цього, донцю ти не дивись, бо він уже дівчину має. Каже, що найкращу у світі, та я не вірю, бо найкращої від тебе нема й не може бути".

Молов язиком, щоб заглушити жаль. Привик був до добрих жінок і тепер важко було йому розставатися з ними.

„А не плачте за мною," — казав — „бо нема за чим. От, старий хрін. Був кінь та зїздився. Вернуся до вас за день, за неділь чотири, якщо мене не вбють, або гетьманом не зроблять, бо тепер одно від другого близько".

Приговорюючи, снідав. Борис не міг надивитися, куди він тільки страви дівав. Босаковський помітив його думки.

„У дорогу голодним не пускайся, бо в дорозі всяко буває. Попадеш на добрих людей — погостять, попадеш на поганих, нічого не дадуть. Харчуйся, синоньку, бо на те мама й доньця наготовили нам такого добра, щоби ми його зїли".

Наситившися доволі, встав, вуса хустиною обтер і перехрестився. — „Дякуючи Богові милосерному і вам, пані матко, покріпилися ми несогірше. Стала душа на мірі. А тепер, коли в дорогу, то час!"

Коні осідлані чекали.

Хазяйка взяла коня Босаковського, а донця Борисового й вивели їх не за ворота, а геть далеко на роздоріжжя. Тут розпрощалися. Босаковський поцілував хазяйку в руку, а вона поблагословила його на дорогу. Борис пішов за його приміром. Обидва скочили на коні.

„Не поминайте зломі!" — гукнули. (Далі буде).

Медицина й гиґієна

Важкі хвороби від зіпсуття зубів

Кожному з нас відомо, що гарні, здорові, білі зуби — половина людської краси. Гарна постать, гарні очі та гарні зуби — це три невідмінні умови для кожної молодої людини, особливо для жінки в її життєвому успіху. По стану зубів пізнається навіть ступінь інтеліґенції й людина із попсованими зубами не матиме ніколи повного успіху в людському товаристві, бо вже перший погляд на гнилі зуби підсвідомо малює відємний образ людини брудної, неохайної. Це що до косметичної сторінки зубів. Тепер — про значіння зубів для здоровля.

Зуби є необхідною частиною людського орґанізму. Без здорових зубів людина не може нормально відживлятися, бо наш орґанізм не може основно стравлювати такої їжі, що докладно не пережована зубами. Якби людина жила так, як їй велить природа, то зуби її не мали би псуватися взагалі. Отож у дикунів ще й тепер ми подибуємо чудові зуби, а хворих зубів у них майже немає. Зате у людей культурніших, себто й у нас, більш 95% людей мають зуби попсовані.

Крім всіх тих нам відомих шкідливих наслідків для здоровля людини, що дають попсовані, хворі зуби (біль зубів, тяжкий, гнилий запах з рота, неестетичний вигляд і т. п.) — я зупинюсь на одному найнебезпечнішому наслідку хворих зубів, на т. зв. *фокальній інфекції* (себто на вогнищу зарази), яка від таких гнилих зубів за посередництвом крови та лімфи може ширитися по цілому орґанізмі людини. Перший, хто подав теорію фокальної інфекції, був американський учений Eytlen, що в р. 1787 у своїй науковій праці: „Materia Rheumatica et Tonsilitis" зазначує етіольоґічну,причинну спільність між ревматизмом і хворобами залоз рота. В 1801 р. B. Rush, також американський учений, подає кілька випадків тяжкого ревматизму, що зникали після належного лікування зубів безслідно й назавсіди. Пізніше — з винаходом мікроскопу та рентґенового апарату, цю теорію про звязок хворих зубів з деякими хворобами вже докладніше простудіювали німецькі, анґлійські та французькі вчені та на основі своїх дослідів не тільки підтвердили цю теорію, а навіть значно її поширили.

Отже вони доказали, що в зіпсованих, гнилих зубах перебувають різні хворобливі, шкідливі для здоровля заразні, бактерії (особливо стрептококи), що виділюють із себе отруйні речовини — токсини. Різні бактерії та їх токсини (мушу зауважити тут, що саме яма устна це з лікарського погляду, найбрудніша частина людського тіла, бо нараховано там понад 12 міл. бактерій в одному цнм. поверхні ями устної), розїдають пошкоджені зуби все більше й більше, що аж доходять до кістяка самої щелепи біля зігнилого зуба. В таких розглоданих частинах щелепи творяться дуплини, де заґніздюються бактерії й так витворюють ґнійники в кістці, т. зв. *ґранульоми*. Цілий цей процес у кістці пробігає в більшості непомітно для хворого. Можна своєчасно розпізнати таку хворобу тільки рентґеном. Це т. зв. захована (латентна) стадія хвороби, що може навіть тривати роками. І пізніше, коли процес костоїду починає набувати акутньої, гострої форми, тоді тільки людина починає відчувати перші прикмети хвороби: біль зуба, біль у щелепі, набряк і т. д. Пояснюється такий перебіг процесу тим, що бактерії, головно стрептококи, що дістаються від гнилого зуба на кістку щелепи, розїдаючи останню, починають проникати звідтіля вже й до самої крови та найближче положених залоз.

Поширення зубної зарази в орґанізмі в більшості проходить спочатку тихо, непомітно з боку захваченої хворобою людини. Тільки пізніше, коли їдкіші мікроби (звичайно — це стрептококи), осівши в якомусь орґані — в серці, в суглобах, у легенях і т. п., загніздюються там, починають множитись та розїдати живу тканину, на якій осіли, а їх токсини попадають у кров та троять і нищать цілий людський орґанізм. Тоді людина починає відчувати різні хворобливі прояви в такому орґані, як болі, набряк, гарячку, а врешті приходять і внутрішні зміни в захопленому заразою орґані, як напр. деформація суглобу при т. зв. суглобовому ревматизмі, всім відомому. Люди, звичайно, звикли дивитись на такий ревматизм, як на наслідок простуди, але медицина доказала, що майже 75% ревматизмів повстає від вище згаданої причини. Те саме є із серцем. Так зв. „вада" серця (перек серця) є в більшості випадків наслідок цієї ж фокальної інфекції. Небезпечна костоїда зубів для людини ще й тому, що причиною таких хвороб, як запалення легенів, запалення кишок, катари та язви шлунку, запалення хробачковатого паростку (сліпої кишки), нирок, вух, горлянки, запалення мозку й т. д. нерідко є також інфекцією від попсованих, гнилих зубів. Отже, як бачимо, хворі зуби, це не абияке зло та небезпека для людського здоровля. Людина, що не хоче хворіти на різні хвороби, повсталі від „фокальної інфекці", мусить утримати свої зуби здоровими. Захворіла на „сепсис" від таких зубів людина переважно лишається на все життя інвалідом, бо тратить свою працездатність майже на 50%, як це буває при вадах серця, ревматизмі, запаленню нирок і т. д. Зрештою загроза повстає не тільки для індивідуального істнування людини,але також для її родинного життя, для цілого народнього колективу. Між іншим це може стати одною з причин упадку популяції, як це бачимо у багатьох народів тут на континенті. Бо число таких хворих річно доходить у них до сотень тисяч людей, на лічення яких, на утримування хворих та інвалідів, видають грубі міліони... Тому в культурних народів, як напр. в Німеччині, держава дбає про те, щоб охороняти своїх громадян від захворіння на зуби, заводячи всюди по школах, у війську, державних урядах і т. п. відповідний зуболікарський догляд. Німеччина напр. річно видає з державного фонду аж 80.000.000 марок на таке профіляктичне лікування зубів своїх горожан. Такий спосіб боротьби з наслідками інфекції від зубів мусить бути заведений скрізь, і в державних і в приватних підприємствах, особливо в школах. Всюди по школах треба вести лікарський догляд за станом здоровля зубів у правильних відступах часу, що три місяці. Мусимо зазначити, що кожний молодий орґанізм є дуже чутливий на всякі зовнішні шкідливі впливи. Особливо це бачимо у дітей в стадії полового дозрівання, коли в цілому орґанізмі відбуваються великі зміни. У цей період треба дуже пильно дбати про здоровля зубів. Треба завважити, що в цей період, наслідком різних революційних процесів в орґанізмі, настають великі зміни також на зубах, т. зв. переходова декальцифікація — обмякшення зубів.Як наслідок такої декальцифікації, різні фізичні й хемічні фактори помагають пізніше зубам псуватися.

Як анальоґічний приклад, бачимо щось подібне у вагітних жінок, у яких також наслідком повстання нових змін в орґанізмі матері, починають дуже швидко псуватися зуби. Така гарна, молода, здібна до життя жінка, з гарними, здоровими зубами, нараз починає відчувати сильний біль у всіх зубах. Такий біль чим далі стає страшніший. Хвора жінка, замість того, щоб радіти над материнством, переживає страшні муки, не може спати, не може їсти, особливо, коли пе або їсть щось холодне, кисле або солодке. Це пояснюється також розмякшенням зубів, себто браком вапна в зубах, бо у будучої матері орґанізм відбирає все вапно для будування кістяка дитини. Тому жінка в часі вагітности мусить все бути під доглядом зубного лікаря.

В останніх часах лікарі проявляють великий інтерес до зубних хворіб. Лікарі інших фахів тепер все стисліше тримаються контактів з зубними лікарями, це значить, що там, де лікар-фахівець: інтерніст, поліжник і т. д., не може дати собі дати ради з хворобою, кличе на нараду зубного лікаря, що своїми порадами та відповідними заввагами дуже часто допомагає вирятувати хвору людину. З власної практики маю декілька випадків тяжко хворих людей на епілепсію (падачку), де всякі спроби лікування іншими лікарями фахівцями скінчилися без успіху. Після відповідного зуболікарського опікування, цих тяжко хворих, що їм майже кожного дня загрожував страшний кінець, нарешті удалося вилікувати.

Отже бачимо, яку важну ролю відіграє лікарський догляд над зубами. Взагалі новітня медицина диспонує тепер величезними науковими досвідними резервами в боротьбі з хворобами.

Як відомо — кожну хворобу ліпше попередити, ніж потім її вілікувати. Це теркається особливо тих хворіб, що приходять непомітно й дають про себе знати аж тоді, коли з ними вже пізно боротися. До такої саме ґрупи хворіб здебільша й належать ті недуги, що повстають унаслідок фокальної інфекції, про яку була вище мова.

Отож відповідні державні й самоуправні орґани, обезпечальні, каси хворих, особливо наші „Кооперативи Здоровля" мали б — вже хоча б з міркувань фінансового порядку — подбати про обовязкове профіляктичне опікування зубами широких мас населення. Зрештою це коштувало б значно дешевше, ніж будування й утримання тих лічниць, де лікують наслідки занесеної з попсованих зубів фокальної інфекції.

Д-р М. Гончаренко.

Перший конкурс чистоти хат і подвір на Лемківщині

Переведено його в Секції Господинь в селі Костарівцях 6 км. від Сянока. Населення Костарівців малоземельне. Пересічно на господарство випадає не більше як 2—3—4 морґи поля. Хибою є ще й те, що коло хат дуже мало місця на город і подвіря. Через те важко втримати коло хати порядок. А все ж таки Філія Секцій Господинь таки вибрала це село для першої того рода спроби, а це тому, що Костарівці село свідоме, люди письменні, организовані, жінки добрі господині, що вміють у таких трудних умовинах дати собі раду. Господарі вміють цінити працю жінок й помагають жінкам в господарській праці. В Костарівцях було кому тою працею покермувати. Місцеве учительство пп. Клапоущаки й Звірики, що довгі літа над селом працювали, дуже радо пішли назустріч цій роботі.

В конкурсі, що тривав від 30.6 до 20.9., взяло участь 32 членів Секції Господинь. Вони поставились до цеї справи з повним зрозумінням і на 80% виконали роботи доручені інструкторкою п. У Дидою. Провірювала це комісія при участи голови філіяльної Секції Госп. О. Кисілевської й голови «Сіль. Господаря» мец. Блавацького. Вислiди конурсу такі: учасниці закупили до хати 15 стільниць, 10 малих стільничок, кілька друшляків, варех, 9 мидниць, 11 умивальничок, 13 витирачок під ноги. В 5 хатах впроваджено вишивки, куплено 11 тризубів, 9 портретів. Всюди на подвірі зорблено лад, поправлено огорожі, поправлено приспи, вибілено хати й господарські будинки, одна господиня зробила доріжку з каміння від хати до стайні. Вибілено в середині всі стайні, в 87 злоблено вікна, приведено теж до порядку виходки.

Конкурс закінчено дуже вдалим чайним вечором, з піснями, деклямаціями, товариськими забавами й приняттям. Від Філіяльної Секції Господинь, дістала Секція гарно виконану грамоту, а всі господині, що брали участь у конкурсі, — гарні книжечки, з відповідними написами. **О. К.**

—o—

Німецьке летунство бомбардувало тільки військові обєкти в Польщі

ПАРИЖ, 21. І. — Минулого року в Ля Шаріт дісталися в німецькі руки **тайні акти французького генер. штабу**. Тепер німецьке міністерство закордонних справ оповістило два дальші документи про німецькі **методи ведення війни в Польщі**. Ці документи — це виїмки з меморіялу французького атташе летунства **ген. Арманго** та зі звіту шефа ескадрону **Шуазі**, члена французької військової місії в Польщі. Ці оба свідки, що їм певно годі закинути прихильність до Німеччини, стверджують згідно й виразно, що **німецьке летунство бомбардувало тільки військові обєкти** в Польщі, та **ощаджувало польське цивільне населення**. Протиставлення цих зовсім віродостойних службових звітів з архівів б. союзниці Польщі — англійським пропагандивним брехням має своє значіння. Коли **німці** в почутті своєї сили **шанують права людяности та чесно ведуть війну, англійці** від першого дня спрямовують свою безсилу злість **на церкви, лікарні, жінок і дітей**. Щойно після даремних пересторог і після кількамісячних очікувань — німецьке летунство перейшло до відплатної акції за злочини англійського летунства та щораз з більшою силою продовжує цю невмолиму акцію.

МЕМОРІЯЛ ГЕН. АРМАНГО

Букарешт, 14. вересня 1939.

Положення перед моїм відїздом з Польщі в днях 9., 10. і 11. вересня 1939.

Головне Командування.

Положення було незвичайно **хаотичне**. Головне польське командування, що не мало **ніяких летунських обсерваторів** для розвідки, ані повітряних звязків зі своїми арміями та більшими частинами на фронті, мало **тільки дуже злий** або **взагалі** ніякий телефонічний і радієвий звязок. Крім відділів **в околиці Варшави**. не мало воно ніяких докладних інформацій про рухи ворога. Я мав враження, що головне командування мало тільки недостаточні, або злі відомості про положення своїх власних військ. Головний штаб був поділений на дві частини, з яких одна була у Варшаві, друга (особливо командування повітряних сил) у Берестї. Обі ґрупи могли тільки з трудом удержувати взаїмний звязок з собою, так що шеф повітряних сил майже нічого **не** знав про загальне положення, а шеф його другого відділу — взагалі нічого. Продовж цих трьох днів — що стверджив я **у цих двох командуваннях — не було ніякого звязку** між шефом передніх повітряних сил у Берестї і задніх у Львові. Цей останній не міг послугуватися для звітів літаками, бо їх зістрілювали німецькі літаки.

Німецьке летунство від самого початку, хоч ціною важких втрат, могло працювати майже так, як у нас в 1914/15 рр.,. коли ще не було ловецьких літаків, а протилетунська артилерія майже не істнувала. Свої розвідчі лети відбуває воно на висоті 1.800 до 2.000 м., подібно як горизонтальні бомбардувальні лети. Підчас спадних атак машини спадають глибоко вділ. Вони працюють як **на площі вправ**. Тому їхні бомби незвичайно влучні. Влучають вони — і то часто з успіхом — у фабрики, операційні бази, летовища, двірці та інші технічні обєкти, навіть на малі мости на залізничих шляхах і дорогах, на телефонічні централі й будинки командувань. Часто кидають бомби важкого калібру. Акція німецького летунства мала **дуже поважний вплив** на хід воєнних дій, а то через опізнювання маршу військових части, що йшли на фронт, через скоре, майже повне знищення летунства (фабрик), залізничих і телефонічних уладжень. Німецьке летунство викликало **тривогу** у штабах поодиноких ґруп **та примусило їх розбігтися й укриватися**, через що на деякий час втратили вони всякий звязок з собою.

Загальне військове положення було дуже важко оцінити. Виявилося, що крізь занадто розтягнений польський фронт передерлися ґрупи німецьких змоторизованих дивізій, які маневрували так скоро, що опізнили висилку польських резерв на фронт. Німці були зовсім певні перемоги. Польські армії вже в перших днях війни були у стані **розкладу**. Головне польське командування кидало раз-у-раз резерви до протинаступів, чим погіршило положення, приспішило розклад і деморалізацію військових відділів, замість зреорґанізувати новий фронт здовж одної з рік і скупчити всі резерви. Німецька перевага в повітрі спаралізувала діяльність головного командування. Польське головне командування не могло нічого вдіяти, не мало ніякого звязку ні комунікаційних засобів, а умовини праці головного штабу були незвичайно лихі, воно не одержувало ніяких звітів, не могло видавати наказів. Мабуть одна з найважніших причин програної польських військ була перевага Німеччини в повітрі, бо вона спаралiжувала діяльність головного командування й перетяла комунікаційні сполучення між ним і змобілізованим краєм.

Німецьке летунство не атакувало цивільного населення.

Мушу заявити, що **німецьке летунство поступало по воєнним законам**. Воно атакувало **тільки військові обєкти**, а якщо були часті випадки смерти або зранення цивільних осіб, то тільки тому, що вони були близько військових обєктів. Це річ не без значіння, якщо про те довідається Франція й Англія, а то тому, щоб не починали репресій, бо немає причин до цього роду репресій, та щоб у звязку з цим не викликали з нашої сторони тотальної повітряної війни.

ЗВІТ КОМАНДАНТА ЕСКАДРОНУ ШУАЗІ

Діяльність німецького летунства над Польщею від 1. до 10. 9. 1939.

Тайне. Читав ґен. Ґамлен.

Цей звіт обговорює виключно діяльність німецького летунства на задах польського фронту у трикутнику Варшава—Берестя—Львів. Осягнувши від перших днів війни **безоглядне панування над повітряним простором**, німецьке летунство не стрічало **ніяких перешкод від ворожої протилетунської артилерії**. Воно вело боротьбу на задах ворога від 1. до 10. 9. по вказівкам, що їх подавало докладно поінформоване німецьке головне командування. З уваги на те, що німецьке летунство було в стані виконати накази зовсім **певно й безпечно**, при дуже гарній погоді, воно мало змогу докладно устійнит подані обєкти (перед тим переведено розвідки, пороблено світлини). та бомбардувати їх з незвичайною докладністю, спокійно, як підчас вправ за мирних часів. Цьому треба приписати факт **зберігання міст і цивільного населення. Не переводжено нічних бомбових атак.** Кляcичний приклад цього — це **бомбардування Варшави**. Єдиними обектами, на які з цілою докладністю скидали бомби, — це були залізничі двірці, летовища, кватири головного штабу й мости на Віслі.

Підсумовуючи цей звіт, треба ствердити, що німецьке летунство в часі від 1. до 10. 9. 1939 р. мало на меті **знищення військових обєктів на задах польського фронту**. Немає найменшого сумніву, що воно могло виконати своє завдання при можливо найбільшому зберіганні цивільного населення, бо воно мало докладні інформації, могло виконувати свої акції зовсім певно та що сприяла йому незвичайно корисна погода.

Шуазі.

ІТАЛІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ СЕРЕД РАНЕНИХ

РИМ. — Король Італії та цісар Етіопії Віктор Емануїл III. несподівано приїхав у суботу до Неаполю, де відвідав ранених вояків і старшин, що перебувають в одній лікарні. Король і цісар перебув у лікарні довший час у дружній балачці з вояками.

АНГЛІЯ БЛАГАЄ ДОПОМОГИ

НЮ-ЙОРК, 21. І. — Як повідомляє „Юнайтид Прес", високі урядовці англійського летунства інтервеніювали в американських летунських фабриках, щоб **приспішити доставки літаків**. Вони заявили при тому, що американські літаки мусітимуть мати більшу, ніж досі, скорість, якщо хочуть боротися з німецькими літаками. Зістрілені німецькі машини доказують, що їхній матеріял **першорядний**. Німецькі літаки є доказом, що при їх будові не вживали намістнів.

НОВА ВИБОРЧА ОРДИНАЦІЯ В НІППОНІ

ТОКІО, 21. І. — Ніппонський уряд ухвалив нову виборчу ординацію. Головні її точки: Замість дотеперішніх 466 послів парлямент матиме тільки 400 послів. Кожна провінція творить одну виборчу округу, з виїмком великих провінцій, що їх поділено на 2 до 4 округи. Пасивне виборче право матимуть тільки голови родин, що мають понад 25 літ. Замість дотеперішніх парлямeнтарних заступників - міністрів будуть парляментарні дорадники. Право кандидувати на послів матимуть тільки **ті** особи, що одержать у своїй виборчій окрузі більше ніж 30 підписів виборців і предложать їх голові виборчої округи.

ДВА БРИТІЙСЬКІ КРУЖЛЯКИ ЗНОВУ ПІШЛИ НА ДНО

РИМ, 12. І. — Італійський урядовий комунікат подає: Стежні лети, що їх метою було устійнити осяги італійського та німецького летунства у Сицилійському каналі, ствердили затоплення двох британських кружляків, а не одного. Один британський кружляк затопили 10. І. італійські спадні літаки „Пікіятелі" на південний схід від острова Пантелярія. Другий британський кружляк затопили 11. І. німецькі літаки на схід від Мальти. Оба затоплені кружляки належали до тієї самої кляси. Тому не знати, котрий з них мали на думці англійці, коли один з них назвали як „Савтгемптон"

У ГІБРАЛЬТАРІ ГОДІ ДАЛІ ЖИТИ

РИМ, 21. І. — З еспаського міста Альхесірас наспіли повідомлення, що положення цивільного населення, що примусово осталося у Гібральтарі, **нестерпне**. Твердиня буквально **відрізана** від решти світу. Всупереч своїй брехливій пропаганді, що її поширює Лондон, Англія не в силі втримати правильної поштово - летунської сполуки зі своїми домініями та кольоніями. Поштова сполука з Ґібральтаром перервана. З цього приводу дуже прибите цивільне населення Ґібральтару, що складається майже виключно з урядовців та працівників, що їх родини з наказу мусіли покинути твердиню.

ЯК АМЕРИКА ПОМАГАЄ АНГЛІЇ

НЮ-ЙОРК, 21. І. — Американський щоденник „Ню-Йорк Герелд Трибюн" з неділі приніс повідомлення з Уошинґтону про той корабельний тонаж, що його Злучені Держави мають передати Англії. Під сучасну хвилю є **тільки 24 кораблі**, що призначені для Англії. Їх покищо не можна передати англійцям, бо всі вони вимагають направи. Повідомлення з Уошинґтону подає, що недалекий той час, коли Англія дошкульно відчує втрату корабельного тонажу. Побіч цього найближче літо принесе поважні недостачі у корабельному точажі, поки не прийде доповнення у кораблях, що їх тепер щойно будують у Злучених Державах.

——о——

Новинки

КАЛЕНДАР

СІЧЕНЬ

22. Середа — Петра, Пилипа.
23. Четвер — Григорія, Марка.

— ВІСТІ АПОСТОЛЬСЬКОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ЛЕМКІВЩИНИ. Ч. XV. Сянік — січень 1941. Ст. 24. 8°. — Зміст: „Моту пропріо" Папи Пія XII; о. Яків Медвецький, Апост. Адміністратор Лемківщини: До Всечесного Духовенства й Вірних Лемківщини; о. Олександер Малиновський, Генеральний Вікарій: Слово з нагоди канонічних візитацій; — Будьмо вірні своїй Церкві! — Урядові розпорядки. — Це перше число „Вістей" Апост. Адміністрації Лемківщини, видане після вибуху війни в українській літературній мові, прочитає з користю кожний українець, що йому дорогі Церква, моральне здоровля народу й традиція.

ВП. АНДРІЙ ФОВИЦЬКИЙ, дипл. інструктор фізичного виховання або його знайомі, просимо ласкаво подати нам адресу: »Дорога«, Краків, Райхсштрассе 34.

— ВІД 24. до 31. СІЧНЯ видаватимуть Міські Окружні Уряди у Кракові харчеві картки для ненімецького населення. Хто спізниться з відібранням карток, той мусітиме платити 1 зол. від господарства, при самітніх — від особи.

— ВЕЛИЧЕЗНЕ ЗНИЩЕННЯ В ЛОНДОНІ. Французький журналіст, що був 3 місяці в Лондоні, описує в „Журналю" жахливе знищення цілих дільниць Лондону. Двірці, гостинниці, урядові будинки, палати й магазини у стані такого повного знищення, що його годі описати.

— ВІДЖИДІВЛЕННЯ РУМУНІЇ. У Крайовій 207 жидівських крамниць перейшло в арійські руки. Тепер торговельне життя міста Крайова вповні в румунських руках.

— В РУМУНІЇ подорожні в залізницях часто займали кілька місць. Тепер генеральна дирекція румунських залізниць наказала, щоб кожний подорожній платив стільки білетів, скільки займає місць, крім того мусить платити додаткову оплату.

— НАЙШЛИ ВКРАДЕНУ КАРТИНУ МУРІЛЛЯ. — В Марсеї поліція арештувала двох мужчин, що намагалися продати картину Мурілля. Виявилося, що ця картина походила з одного еспанського музею, який обікрали підчас домашньої війни.

— АМЕРИКАНСЬКИЙ ПАРОПЛАВ „Менгеттен" осів на мілині біля побережжя Фльориди. Всі заходи зрушити його з місця не дали висліду. 200 подорожніх мають забрати з його чердака.

— НАСЕЛЕННЯ ІТАЛІЇ досягло під кінець 1940 р. р. 45,011.317 мешканців. У 1940 р. вродилося в Італії 1.037.536 дітей.

— ВНАСЛІДОК ВОЄННИХ ДІЙ так сильно впав рух у Суезькому каналі, що головний директор Товариства Суезького Каналу, Бенуа просить єгипетський уряд пересунути йому речинці заплати зобовязань, що їх має товариство супроти скарбу Єгипту.

— В ОДНІЙ ФАБРИЦІ Форда прийшло до вибуху, що спричинив велику пожежу.

= ТРУСЛИВІСТЬ АНГЛІЙСЬКОЇ ФЛЬОТИ. Бразилійська преса називає англійський напад на французький безборонний корабель »Мендозу« особливою трусливістю англійської фльоти. Безсильні супроти акції німецьких кораблів на океанах, щоб перешкодити плавбі від Балтику до Біскайського заливу, ці »герої« спрямовують свої акції на „Мендозу" за те, що хотіла завезти трохи харчів до тієї Франції, що все втратила в обороні Англії.

— ЗАГОСТРЕННЯ летунських приписів в Портуґалії. Міністр війни видав розпорядок, яким заборонив чужинцям оглядати летунські школи, осідати на приватних і військових летовищах і вилітати з них. Також не вільно перелітати над Портуґалією. Цей заказ не торкається пасажирських літаків, що мають окремий дозвіл від портуґальського уряду.

— МАДЯРЩИНА дуже побоюється повені, що її може спричинити вилив Тиси і Дунаю. Повінь загрожує 400.000 людей і 30.000 худоби та 40.000 гектарам землі. Вже завалилося 1.400 будинків. Влада наказала обовязкове щеплення проти тифу.

— ПІДЧАС ЛЕТУНСЬКИХ АТАК на Лондон згинуло у грудні 3.793 осіб. Число ранених дійшло до 5.044 осіб.

— ВМЕРЛА ЖІНКА б. голови англійського уряду Лойда Джорджа — лейді Мергерит Лойд Джордж. Покійна перебувала у свойому сільському маєтку у Крикет.

— НЕЗАБАРОМ мають відбутися мадярсько-совітські переговори у справі залізничої сполуки на шляху Львів — Мункач.

— РУМУНСЬКА поліція арештувала у Букарешті біля 100 жидівських спекулянтів валютами. Вони „урядували" у кількох каварнях у середмістя.

— В ГОЛЯНДІЇ наказали всім жидам явитися у відповідних урядах.

— В АНГЛІЇ рішили зайняти також і закордонних лікарів, щоби таким робом влекшити працю англійських лікарів.

— ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В ЕСПАНІЇ. Біля залізн. стації Сантандеру прийшло до зудару поспішних поїздів з Мадриду та Сантандеру. 5 осіб згинуло на місці. 4 особи важко ранені, кільканадцять осіб лекше ранених.

Малий фейлєтон

Чарівний сон

»Та коли б це я вам розказав
Отой сон, що у день мені снився,
Як лише задрімав...
— — — — — — — — —
Ех, вірити ви мені не будете,
Фантазією назвете пісню поета«.
(Саїдзіо Ясо).

Приснився мені був якось чарівний сон.

Десь, розумієте, біля полуночі, чоловік зробив зовсім так само, як цей, згаданий ніппонський поет: задрімав.

Сниться мені, що я не я, а вже управитель великої крамниці з харчевими товарами...

Вибачте! Ніякої мегальоманії тут немає! У сні, швидше як плюнути, цілими ваґонами нераз вугілля продаєш, не то що.

Врешті напр. мому знайомому приснилося було, що він із Рузвелтом боксерські змагання в другій рунді нокавтом виграв. (Картинка, що? Рузвелт на рінгу, як довгий розвалився, нема вже кому старими корабельчиками „гиндлювати", ого...)

Отож і сниться мені, як сказано, що я управитель харчевого магазину.

Ходжу, походжаю собі поза лядою, навкруги мене всяке смашнє добро, а я в кулак сміюся. Адже вийшов закон, що всі мусять тільки в мене купувати.

І справді, там за лядою, народу, що й не перелічиш. Хвостяра пів кільометра завдовжки.

Дивлюсь, аж підходить до ляди якась гарненька чорнявка. Люди чекають, а вона собі байдуже, смалить простісінько до мене.

Підморгує до мене, якось так дивно, дивно...

А в мене серце: тьох-тьох-тьох...

Коли ж бо цей туман, мій помічник - продавець, вже чіпляється до моєї чорнявки.

— Не можу вас, пані, — слинить непристойно, — тепер полагодити, бо інші на черзі.

Але я не даю кривдити моєї чорнявки й гоп тумана запятком у кістку.

— Прошу негайно полагодити паню! — приказую й починаю любеньку розмову з чорнявкою. Помічник покірно дожидає, поки я воркую з чорнявкою.

Воркуємо ми гарненько, воркуємо, воркуємо, аж тут десь починаються за лядою крики.

— Доки ж ми тут дожидатимемо? Не досить, що поза чергою пролізла, ще й романсувати буде! — горлає якась злісниця.

Або вона знає, що це кохання, або ж вона знає, що це таке сексапіл?

— Тихо! — гримлю я зза ляди. — А то геть викину! Мовчати й чекати!

Приявні втихають й ми з чорнявкою собі далі воркуємо.

Згодом чорнявка десь відходить і приходить ніжна наче квітка білявка.

І знову бється в мене серденько й знову заводиться між нами солодка розмовонька.

Гості дожидають уже сумирно в хвостярі, бо зі мною не шутки.

Опісля зявляється русявка.

Знову воркуємо, а миряни дожидають.

Згодом десь русявку виручає шатенка, шатенку — „плятинова", „плятинову" — каштанова, каштанову — золотоволоса, золотоволосу — руда, руду — помаранчева, *помаранчеву* — *ультрафіолетна* й т. д. (Дивись скаля).

Гості дожидають, а ми собі воркуємо.

Воркуємо, воркуємо, воркуємо...

„Ех, вірити ви мені ніяк не будете,
Фантазією назвете ви пісню поета."

Видумкою назвете мій чарівний сон, мою пісню про сексапіл.

Р. Шум.

Короткі вістки

= НОРВЕЗЬКЕ МІНІСТЕРСТВО внутрішніх справ видало закон - розпорядок про нову організацію норвезьких громад. Згідно з потребами часу ввели подекуди у громадській управі провідницьку систему.

= ПРЕЗИДЕНТ Злучених Держав Рузвелт наказав покликати до однорічної військової служби дальших шість річників.

= НЕЗАБАРОМ виїде до Німеччини італійський міністр виховання Боттаї. Мета його поїздки — ревізита німецького міністра виховання Руста, що мин. року відвідав Італію.

= ВИРОБНИЦТВО літаків в Америці кульгає. Керманич фабрики літаків Кертіс-Райт заявив перед морською комісією послів, що достава перших літаків для фльоти буде спізнена на 4 місяці.

= ПРОЦЕС У РІОМІ проти воєнних підбехтувачів пічнеться з кінцем січня або на початку лютня. На лаві обвинувачених засядуть б. французькі прем'єри, міністри й головний командант французьких збройних сил ґен. Гамлен.

= В БОЛГАРІЇ з днем 15. січня покликали до війська річник 1940, що нормально мали його покликати 1. березня. Йде про рекрутів, що їх приділять до полків артилерії.

= В ІТАЛІЇ приступили до реєстрації харчевих запасів у продуцентів.

= КЕРМАНИЧЕМ середньо-европейського відділу в совітському комісаріяті закордонних справ іменовано дотеперішнього секретаря совітської амбасади в Берліні, Павлова.

= РУЗВЕЛТ повідомив б. американського посла у Лондоні Кенеді, що його наступник уже іменований і тому він уже не звязаний службовою тайною.

= МІН. ЧЯНО прийняв американського амбасадора Філіпа, що вернувся до Риму.

= В АНГЛІЇ повстала нова політична партія під проводом відомого письменника Пристлея.

= У ВСІЙ РУМУНІЇ відбулися в неділю великі віча леґіонарського руху. На зборах у Сібії промовляв державний підсекретар Констант. Він заявив, що у теперішній боротьбі світоглядів за Англією стоїть жидівство та масонство. На румовищах старого світу повстає новий лад.

= ХАОС В АНГЛІЇ дійшов уже до свойого вершка. Недавно англійське міністерство для воєнних достав розіслало у багатьох примірниках листу важних військових баз та складів, що досі про них ніхто не смів нічого знати. Велика тайна стала всім явною.

= В ПОНЕДІЛОК Рузвелт склав свою службову присягу. Тимсамим він почав урядувати вже втрете як президент Злучених Держав. Після присяги Рузвелт коротко промовив до радія.

= В НЕДІЛЮ високі урядовці англійського міністерства летунства інтервеніювали в американських летунських заведеннях, щоби приспішити доставу літаків для Англії. При цій нагоді вони заявили, що американські літаки мусять мати більшу швидкість, коли їх хочеться вжити до боротьби з Німеччиною. Вони зазначили, що як це видко з німецьких зістрілених машин, вони виконані з дуже доброго матеріялу.

При всяких оголошеннях, що їх надсилають до Адміністрації для вміщення в часописах, треба надсилати одночасно належитість та подати, чи оголошення має бути вміщене в ЩОДЕННИКУ „Кр. Вісті" чи ТИЖНЕВИКУ, чи, може, в ОБОХ часописах.

ОГОЛОШЕННЯ

Дрібні оголошення

КНИГАРНЯ А. МАРТИНЮКА, ХОЛМ, Люблинська 42. пошукує помічника (помічницю). Вимоги: німецька мова, освіта — мала матура. Умови: платня 200 зол. місячно, перший місяць пробний (платний) без зобовязання до дальшої праці. 18 2-3

Пошукую брата Івана Пилипця 1907. Інформації винагороджу. Gregor Pylypetz, Wickensen bei Eschershausen, Kr. Holzminden, Braunschweig. 1-1

В адміністрації „Краківських Вістей" є до відібрання листи до Вп.: Ред. Юрій Косач, Григорій Клюк, Леонід Зарік і Анатоль Демо-Довгопільський (артист-танцюрист). Листи можна відібрати особисто, або прислати значок, а ми вишлемо. 1-1

— **ТОВАРИШІВ З РОДИНАМИ** запрошую на сходини в дні 22. січня ц. р. (середа) до домівки „Просвіта", Адольф-Гітлер-Пляц 12/II п. о год. 19. — Хроновят.

— **КУПИМО ТАКІ КНИЖКИ** (зглядно заміняємо за наші видання): 1) Будзиновський: Пластун; 2) той же: Під одну булаву; 3) той же: Пригоди запорозьких скитальців; 4) Лотоцький: Лицар в чорнім оксамиті; 5) Опільський: Іду на вас; 6) Нечуй-Левицький: Іван Виговський; 7) Куліш: Чорна Рада (радянське видання зі вступом); 8) Горишівський: Під стяги Хмельницького; 9) Целевич: Злощасний самоцвіт. Зголошуватися: „Українське Видавництво", Краків, Райхсштрассе ч. 34/I (Видавничий Відділ). 1—3

В справі організації торг. підприємств у Холмі дає інформації Секція Торговельників при УДК. При писемних запитах подати докладні дані про себе і капітал. Під теперішню хвилю деякі бранжі ще зовсім є незаступлені, вільні льокалі є рівнож. Побажаний капітал від 20 тисяч. Адреса: С. Т., Холм, Люблинська 6/I. в кімнаті „Українбанку". 14 3-3

Німецьке Тов. Обезпечень „Silesia", представник для українців в Ген. Губернаторстві інсп. Козій Степан, Краків, Крупнічa 22, м. 6. Конто в „Українбанку" в Кракові. Переводить обезпечення від вогню, влому, цивільно-правної відповідальности, самоходової правної відповідальности, нещасливих випадків, транспортів. 4-21

Вже появилися!!

кольорові портрети та тризуби

а саме:

		Ціна зол.
1. Тризуб, більший	38x17 цм	1,—
2. Тризуб, малий	14 x 9 „	0,20
3. Портрет Шевченка	28x17 „	1,—
4. Портрет І. Франка	38x17 „	1,—

Пересилка від більших портретів 30 сот., а від малого тризуба 10 сот.

Тризуби друковані в красках на гарнім картоні роботи мист. В. Дядинюка, а портрети з фотографії, згл. з автопортрету.

»УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО«

До Управ У.О.Т., Шкіл і У.Д.К.

До нас надсилають приватні особи замовлення на бібліотеки ч. 1, 2 і 3. Подаємо до відома, що ці бібліотеки призначені в першу чергу для У.О.Т., Шкіл і У.Д.К. По виконанні замовлень для цих установ, будемо приймати замовлення від приватних осіб. Про це повідомимо в часописах.

Тому звертаємося з проханням до УДК, УОТ і шкіл, щоби найдальше до 31. січня 1941 р. зголосили запотребування на ці бібліотеки. Зголошення не є ще дефінітивним замовленням. Ці зголошення будемо держати в евіденції до дня 31. березня 1941. Оскільки до цього часу, це є до 31. березня 1941, не вплине формальне замовлення з вплатою належитости, зчеркнемо запотребування з евіденції. Отже:

Запотребування на бібліотеки слати до 31. I.

Замовлення з вплатою належитости до 31. III. 1941 р.

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО
Краків, Райхсштрассе 34.

Незабаром появиться в продажі

Др. інж. Є. Храпливий:
Як працювати в хліборобському вишколі.

В. Островський:
Зайшло сонце в Холмі.
Історична повість.

Проф. М. Кордуба:
Історія Холмщини.

Шкільний співаник
з нотами і текстами.

В. Кубійович—М. Кулицький:
Стінна фізична карта чорноморських країв.

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО

Лещетарський виряд

Вказівки для виробу й купівлі всіх частин лещетарського виряду.

Ціна 1.— зол.

Правильник лещетарських змагань

Технічні й судейські правила та вказівки до уладжування лещетарських змагань в плоских бігах, скоках, зіздовому бігу і крутобігу.

Ціна 2.— зол.

Порто по 30 ґрошів за одну книжку.

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО.

Причини упадку Польщі

297 сторін друку,
124 ілюстрац й-світлин.

Ціна на звичайному папері 5.— зол.
На кращому папері 7.— зол.
Порто 60 сотиків.

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО.

ВІДНОВЛЮЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА 1941 РІК!

Місячна передплата — 6 зол.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол. 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередну адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини на чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. Курс 1 нім марки 2 злоті; 1 чеської корони 20 гр.
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати чітку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. 230-39.
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigen teil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79